

Beszámoló a „Határtalanul” program megvalósításáról

Padányi Biró Márton Katolikus Iskola, Veszprém / 7.A osztály

Várak földjén - Nyugat-felvidéki vartúra

Utazás időpontja: 2024.05.21.-24. (4 nap, 3 éj)

Pályázati azonosító: HAT-KP-1-2023/1-001511

Létszám: 30 (28 diák + 2 kísérőtanár)

Utaztató (busz): Vitrans Kft.

Utazásszervező: Csillagösvény Utazási Iroda

Kapcsolattartó az iskola részéről: Hutvágner Erika osztályfőnök

Honismereti vezető: Scheirich László

Szállás: 1-3. éj: Felsőszeli, Anikó Gold Panzió és partner panziói

(www.penzionanikogold.sk)

A pályázat megvalósításának összefoglalása:

Olyan területre utaztunk, ahol – elsősorban a kis településeken – a magyaron kívül más szót alig hallottunk, és ezáltal megismertettük a gyermekekkel azt a tényt, hogy a magyarság határai nem érnek véget Magyarország határainál. Bízunk benne, hogy a felvidéki tapasztalataik által erősödött magyarságtudatuk, nemzeti büszkeségük. A szép közös élményeken keresztül diákjaink nemcsak tanultak, hanem a közösségük is egységbe kovácsolódott.

Külhoni iskolai csoporttal közös tevékenység:

Az indulást megelőzően e-mailben felvettük a kapcsolatot a partneriskolával. Kirándulásunk második napján meglátogattuk a **diószegi Petőfi Sándor Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskolát**, ahol szívélyesen fogadtak minket. Megismerkedtünk a diákokkal és tanáraikkal, bemutattuk egymásnak iskoláinkat, településeinket és magyar népdalokat énekeltünk.

A kirándulás programjának bemutatása:

1. nap: 2024.05.21, kedd

Kiállítás: 06.30 Veszprém, Szeglethy utca 6.

Indulás: 07.00

Dél előtt megtekintettük a **dévényi várat**, mely Magyarország határerődítményei közé tartozott. Honismereti vezetőnk, Scheirich László elmondta, hogy Dévényt a helytörténeti forrásokban Magyarország kapujának – porta Hungarica – nevezték, mert innen lehetett Alsó-Ausztriából Magyarországra jutni. A várat 1809-ben Napóleon katonái felrobbantották. 1896-ban az ezeréves Magyarország tiszteletére emelt hét emlékmű egyikét, egy magas

oszlopot, a dévényi felsővár elpusztított tornyának helyére készítették el. A millenniumi Árpád-emlékművet az első világháború után robbantották le. Sétáltunk a **Duna-Morva folyók összefolyásánál**, ahol a **vasfüggöny emlékműnél** a kommunista rendszer áldozatairól is megemlékeztünk.

Délután a **Pozsonyi vár és óváros** következett. A **Pozsonyi várat** néztük meg először, ami már nagy távolságból látható volt. Méltóságteljes alakját fokozta a Várdomb, amelyen áll, s így 85 m magasságban emelkedik a Duna fölé. Scheirich Laci bácsitól megtudtuk, hogy már a honfoglalás előtt vár állott rajta, 902-től folyamatosan magyar uralom alatt volt, határvédő szerepe ekkor alakult ki. A várból lesétáltunk az **Óvárosba**, ahol megtekintettük a gótikus **Szent Márton templomot**, a **templom alatti temetkezési helyeket** és az **egyházi kincstárat**.

Pozsonyban megismerkedtünk a történelmi múlt emlékeit tükröző belvárossal: Mihály-kapu, Academia Istropolitana, Prímás-palota, a ferencesek temploma. A közös séta után szabadidőt is eltölthettünk e szép és méltán híres óvárosban.

Következő úticélunk a Kis-Kárpátok alatt megbúvó **Szentgyörgy** városa volt. Laci bácsi elmesélte, hogy e városkában nyílt meg a történelmi Magyarország első lóvasút-pályája, amely a települést kötötte össze Pozsonnyal. Az óváros a kitelepített német lakosság középkori, takaros polgárházaival büszkélkedhet. Ízelítőt kaptunk a gótika világából a Szentgyörgyi templommal, mely a Bazini és Szentgyörgyi grófok temetkezőhelye volt. Megtekintettük a piarista kolostor oldalán látható napórát, amely a szőlőművelő vidék szimbólumait ábrázolja.

A város felett magasodnak **Fehérkő várának** maradványai, melyhez izgalmas gyalogtúrát tettünk a festői városka felett húzódó erdei ösvényen.

Este 19.00 körül megérkeztünk **Felsőszelibe, az Anikó Gold Panzióba**. Elfoglaltuk a szállást majd finom vacsorát kaptunk és élvezhettük a szép magyar szót az egész faluban.

2. nap: 2024.05.22, szerda

Reggel meglátogattuk a **diószegi Petőfi Sándor Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskolát**. (Cím: Richterova 1171, Sládkovičovo). E-mailben vettük fel a kapcsolatot az alapiskolával, amelyben az igazgató asszony tájékoztatót minket, hogy mehetünk a megadott időpontban. Az iskolában az igazgatóhelyettes asszony rendkívül kedvesen fogadott minket. Megismerkedtünk a diákokkal és tanáraikkal, bemutattuk egymásnak iskolánkat, településünket és közösen énekeltünk magyar népdalokat. Mi Veszprém megyei népdalokat énekeltünk nekik. Nagyon szép, emlékezetes élmény volt számunkra. Távozáskor felfedeztük az iskola kapuja mellett olvasható Petőfi Sándor idézetet: „A világon semmiféle tehetség el nem vész. Nem olyan bolond a természet, hogy hiába teremtsen erőket. Amit teremt, azért teremti, hogy hasznát vegye.”

Az iskolát követően a **Vöröskői várhoz** mentünk, ami a Kárpát-medence egyik legszebb, legépebben megmaradt és berendezett várkastélya, mely a gróf Pálffy családé volt több mint 300 éven át. A vár ma egy történelmi bútór- és lakáskultúra kiállításnak ad otthont. A várban bepillantást nyertünk a régmúlt idők lakótereibe, a korabeli hálószobák, szalonok, ebédlők, dolgozószobák tereibe. Berendezésük több stílust képvisel, a reneszánsztól a historizmusig. Vöröskő vára fénykorában a modern reneszánsz építészet egyik legékeesebb példája volt. A vár gazdagon díszített kültere és beltere miatt gyakran volt helyszíne filmforgatásoknak. Itt forgatták a Fantagiro, a Sárkányszív és a Cinka Panna című alkotásokat.

Délután Nyitrára mentünk. **Nyitrán** a várnegyedben parkoltunk, majd sok-sok várdombi lépcsőn át felgyalogoltunk a várba, ahol gyönyörködhattunk a páratlan panorámában. Megtekintettük a **püspöki várat** és a **Szent Emmerám székesegyházat**, amely a legrégebbi egyházmegyei templom a Felvidéken. Történelmileg és építészetiileg három részből áll, és a nyitrai várkomplexum része. Megnéztük a várudvart, a templomot, az egyházi múzeumot, kazamatákat.

Ismert helyi személy meglátogatása: Nyitra után a néprajzáról híres Zoboraljára érkeztünk. Zsérén a híres **Zsibrice együttes** alapító tagja, **Bencz Ilonka** várt bennünket, aki segítségével felidéztük Kodály Zoltán indíttatását arra, hogy ezen északi, Nyitra környéki, hagyományőrző magyar nyelvi szigeten kezdjen gyűjtésbe. Népdalénekes asszonyok és lányok gyönyörű helyi népdalcsokrokat énekeltek a lánykérés és férjhez adás témakörében. Tréfás hangvétellű és érzelmes dalokat is hallhattunk. Ilonka néniék éneke mindenkinek rendkívüli élményt adott. Végül a szép zsérei tájház megtekintésével zártuk az ismerkedést.

Ilonka néni sokat mesélt a falusi emberek mindennapjairól, ami hasonlatos volt a mi dunántúli nagyszüleink életmódjához.

3. nap: 2024.05.23, csütörtök

A Kárpát-medence legromantikusabb lovagvárába, a **bajmóci várkastélyba** látogattunk. A vár nemcsak kívülről mesés, de belső berendezéseit, kialakítását is érintetlenül őrizte meg évszázadokon át. A Pálffyak egykori kastélyában Rákóczi Ferenc portréját is láthattuk. A solymászkok bemutatóján nem tudtunk részt venni, de láttuk őket a vár melletti sétaösvényen. A kastély bejárata előtt fotókat készítettünk **Mátyás király hétszáz éves hársfája** előtt, amely alatt állítólag íródeákjának diktálta a teendőket, és itt tartott egykor országgyűlést. A vár és a vár alatti cseppkőbarlang fantasztikus élmény volt. A várkastélyból kijövet a diákok azt kérték, hogy ilyen szép helyre máskor is vigyük el őket.

Úgy terveztük, hogy hazafelé a Vág menti Inóc hegyvonulatának gyönyörű védőbástyájához, a **nagytapolcsányi várhoz** látogatunk, mely a középkortól a Rákóczi-szabadságharcig a környék központja volt. Romjai közvetlenül Kővárhely (Podhradie) község felett tornyosulnak 525 m tengerszint feletti magasságban. A várat a Bajmóci vár felé vivő úton a buszból láttuk. Bajmócról jövet azonban forgalomelterelés és más forgalmi akadály is nehezítette utunkat (a GPS olyan útra terelt, ami a busznak kerülő volt és egy váratlan, előre nem jelzett zsákutca miatt nehezen fordultunk vissza), így a 13–14. század fordulóján épült, a Csák nemzetség birtokán állott vármot közelről nem tudtuk megnézni.

Késődélután **Alsóbodokon**, a Paulisz Rancs udvarán megtekintettük a Vas-Turul előtt lévő gróf **Esterházy János Emlékmúzeum** tárlatát. A tárlatvezető, Dávid Zsuzsanna, rendkívül szépen és érdekesen beszélt a magyar keresztény politikus életéről és munkásságáról. A dombtetőre felérve felkerestük az Esterházy János hamvait magában foglaló sziklabarlangot, majd leróttuk kegyeletünket a mártírhálált halt miniszter előtt, akinek hamvait 2017-ben szállították haza szülőföldjére. A sziklabarlang feletti kápolnában a Boldogasszony Anyánk népének himnuszt énekeltük és kértük a Szűzanya oltalmát az egész magyarságra.

A rancs udvarán megnéztük a **Turul-emlékművet**, az összetartozás jelképét. A szobrot a Zobor-hegy oldalában megtalált eredeti alkotás darabjainak felhasználásával "gyúrta össze" és varázsolta újjá Hesztera Aladár szombathelyi restaurátor.

4. nap: 2024.05.24, péntek

Körmöcbánya a nagy távolság miatt kimaradt a programból.

Dél előtt ellátogattunk az ezüstabányászat fellegvárába, **Selmecbányára**, amely már Mátyás korában is a magyarországi arany- és ezüstabányászat központja volt. Gyönyörű szerpentes erdei úton érkeztünk a városba, s a buszból megpillantottuk a szépen felújított barokk **Kálváriát**, ahol a meredek hegyoldalon egymás fölé emelkedő három templom közt vannak a stációk. Honismereti vezetőnk elmondta, hogy a középső kápolnában vannak a szent lépcsők, közepükön egy-egy ereklyével. Ezeket a magyar búcsúsok csak szent grádicsnak

emlegetik, a harmincnégy lépcsőfokát sokan vezeklésül térden járók végig és a felső német templom két tornya tűnik már messziről az érkező búcsúsok szemébe. A templom mögött a Szentsír-kápolna van. Úgy terveztük, hogy az óváros megtekintése után megyünk fel a Kálváriához, de egy hatalmas felhőszakadás miatt, ami özönvíz szerűen ömlött le Selmecebányára, erre nem volt lehetőségünk.

A **selmecebányai Szentháromság-térre** igyekezve felkerestük **Petőfi Sándor** emléktábláját az evangélikus líceum épületén. Sétáltunk az archaikus épületekkel övezett **óvárosban**, felmentünk az óvárhoz, ahonnan megcsodáltuk a gyönyörű panorámát és az újvárat. Egy kis szabadidőt töltöttünk a városban, de ekkor már gyülekeztek a sötét felhők, melyekből le is zúdult az eső. Ekkor gyorsan beszálltunk a buszba és búcsút vettünk ettől az igazán különleges várostól.

Utazásunk utolsó állomása **Léva** volt, az egykori Bars vármegye székhelye. Megtekintettük a várát és a **barcsi múzeumot**, ahol megcsodáltuk a gazdag természettudományi, történelmi,

archeológiai, numizmatikai, néprajzi és képzőművészeti kiállításokat. A muzeológus előadó kiváló történetekkel és humorral átszőtt előadása nagy élmény volt mindenkinek. A vár után megkerestük a lévai születésű Kittenberger Kálmán Afrika-kutató szobrát, hisz a mi városunk vadasparkja, a Veszprémi Állatkert az ő nevét viseli.

A hazafelé vivő úton elbúcsúztunk a Felvidéktől. Rengeteg szép élménnyel tértünk vissza családjainkhoz, akiknek egész este és még másnap is meséltük a felvidéki élményeinket.

A kirándulást követő osztályfőnöki órákon a közösen megélt élményekről beszélgettünk és sok fényképet megnéztünk, felidézve élményekben gazdag útunkat. A diákok még idegen nyelv órán is fényképes beszámolót tartottak az osztálykirándulásról tanárunk nagy örömére.

Hutvágner Erika